

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Met een koffer op vakantie!

Doelstellingen

De verworven taalvaardigheid tijdens schoolvakanties (vanaf 1 week) in het schooljaar bestendigen en daardoor de beginsituatie in de klas na elke vakantieperiode te optimaliseren.

De ouderbetrokkenheid verhogen, hun inzichten in de taalontwikkeling van hun kinderen bevorderen, de werking van de school en de klassenpraktijk ondersteunen.

De school wil een structuur opbouwen waarbij in elk schooljaar er een klas bijkomt.

educatieve activiteiten

De kinderen krijgen voor elke vakantie een tas mee waarin verschillende 'talige activiteiten' zijn uitgewerkt door de leerkracht. Na elke vakantie vormen de ervaringen van de kinderen met de tas het onderwerp van evaluatie en klassenactiviteiten. De inhoud van de tassen sluit nauw aan bij de leefwereld van de kinderen en wordt aangepast aan de thema's waarmee de kinderen in de klas bezig zijn vóór de vakantieperiodes.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Instituut van de Heilige Familie Helmetsesteenweg 216 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/242.66.28 Fax 02/242.66.28 h.familie.basis@skynet.be
contactpersoon	Stef Colens

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Multi-cultureel uitwisselingsproject

doelstellingen

- de cultuur van de kinderen is een stadscultuur. De school wenst de kinderen andere horizons te leren kennen en exploreren
- de kinderen leren communiceren met autochtone leeftijdsgenoten. De leerlingen ontdekken de emotionele waarde van communicatie, waarbij ze het gebruik van het Nederlands als positief kunnen ervaren
- sociale vaardigheden bevorderen door de kinderen van de 2 partnerscholen met elkaar in contact te brengen. Pennenvriendschappen bevorderen via een wederzijds bezoek
- via projectwerk het gebruik van het Nederlands bevorderen in een concrete context waar communicatie centraal staat
- een schrijfcultuur creëren met verschillende leerkanalen voor de leerlingen

educatieve activiteiten

Het educatief programma omvat ontmoetings- en uitwisselingsmomenten tussen de Brusselse school De Buurt van Schaarbeek en een Vlaamse partnerschool van Humbeek

ontmoetingsmomenten

- elke parallelklas organiseert voor de leerlingen van de partnerschool een activiteit tijdens een ontmoetingsmoment in de eigen school of schoolomgeving. Enkele voorbeelden zijn:
 - o de leerlingen van het 6de leerjaar van de basisschool De Buurt laten de leerlingen van de school van Humbeek kennismaken met een moskee in Brussel
 - o de leerlingen van het 2de leerjaar van de basisschool van Humbeek laten de leerlingen van de basisschool De Buurt kennismaken met het bos van Humbeek

uitwisselingsmomenten

- gedurende het hele schooljaar vinden schriftelijke uitwisselingsactiviteiten tussen de twee scholen plaats:
 - o thematisch: rond specifieke onderwerpen of projecten die parallel in de 2 partnerscholen aan bod komen
 - o persoonlijk: de leerlingen schrijven op regelmatige tijdstippen persoonlijke brieven naar elkaar
 - o naar aanleiding van specifieke gebeurtenissen: de leerlingen versturen uitnodigingen, nieuwjaarskaarten, ...

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	BSGO De Buurt Groenstraat 136 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/217.18.58 Fax 02/223.11.89 Dir.groenstraat@scarlet.be
contactpersoon	Hans Vanmarsenille

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Denk buiten de hokjes

Doelstellingen

De school, cultureel zeer gemengd, wil met dit project via poppenspel de taalactivering doorheen de kleuter- en lagere schoolklassen verder uitbouwen en een actieve rol wegleggen voor de leerlingen, ouders en buurtbewoners. Poppenkast dreigt in dit multimediale tijdperk ondergeschoven te worden, waarbij de linken naar de leefwereld van de kinderen vaak wegvallen. De school wil deze 'vertelvorm' opnieuw vorm geven en de mogelijkheden uitpuren, zodat kinderen van alle leeftijden eraan plezier beleven. Ze wil de ouders bij dit project, vooral door poppenspel en verhaaltechnieken uit andere contreien, optimaal betrekken. Dit is voor de kinderen een uitgelezen manier om kennis te maken met de grotere wereld en met de verschillen en raakvlakken van de verschillende culturen.

educatieve activiteiten

Om de doelstellingen te realiseren splitst de school dit project op.

Vanuit een poppentheatervoorstelling (voor alle kinderen van de school) worden de mogelijkheden van poppenspel geanalyseerd. Op basis van deze voorstelling kunnen de leerlingen (na gesprekken met acteurs, regisseur, poppenmakers, ...) zich een beeld vormen van de complexiteit van een voorstelling.

In diverse ateliers kan erna geproefd worden van de verschillende facetten van een voorstelling: verhaallijnen uitwerken, poppen maken, decors bouwen, ... Met de hulp van de ouders worden een aantal extra impulsen gegeven: ouders worden immers aangesproken om mee te helpen in deze ateliers. In de kleuterklassen komen ouders verhalen vertellen, die dan door de klassentitularissen met de ouders en/of kinderen van de lagere school gespeeld worden in de poppenkast. De hoofdbedoeling van dit project is een voorstelling op te bouwen waarbij de kinderen alle taken op zich kunnen nemen, onder de kundige leiding van betrokken ouders.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Lutgardisschool Generaal Fivestraat 38 1040 Brussel (Etterbeek) Tel. 02/649.57.20 Fax 02/649.57.20 directie@lutgardisschool.be
contactpersoon	Luc Verbanck

taalvaardigheidsonderwijs

basissonderwijs

Stimuleren taalvaardigheid leerlingen via ouderbetrokkenheid

doelstellingen

De taalvaardigheid Nederlands van de leerlingen verhogen; leesbevordering; voorlezen door ouders/broers en zussen stimuleren; het omgaan met Nederlandstalige educatieve spellen bevorderen; spreken, lezen en schrijven rond actuele gebeurtenissen stimuleren.

educatieve activiteiten

De leerkrachten bereiden op klasniveau de geplande activiteiten voor:

- 1ste leerjaar: spelletjes en leesboekjes via de methode 'Veilig thuis' (VBB);
- 2de leerjaar: werken met prentenboeken waaraan ook thuisopdrachten worden gekoppeld;
- 3de en 4de leerjaar: spelletjes- en kookkoffer; kinderen lezen de instructies en voeren ze thuis uit;
- 5de leerjaar: een klaskrant samenstellen; de leerlingen schrijven samen met hun ouders 1 artikel;
- 6de leerjaar: de leerlingen maken samen met de ouders een rubriek voor het klasjournaal.

tijdstip schooljaar 2007-2008
organisator Sint-Jozefsschool
 Albert Dumontlaan 1
 1200 Brussel (Sint-Lambrechts-Woluwe)
 Tel. 02/762.14.08 Fax 02/762.14.08
 sintjozefsschool.m.dierickx@belgacom.net
contactpersoon Martine Dierickx

taalvaardigheidsonderwijs

lager onderwijs

Kom naar onze Vlaamse TV-avond

Doelstellingen

De school wil de kinderen een positieve bereidheid bijbrengen om het Nederlands te gebruiken in verschillende ontspanningssituaties. Door de kinderen zin en plezier te laten hebben in Nederlandstalige vrijetijdsactiviteiten, gaan ze onbewust hun Nederlandse taalvaardigheid verhogen. De apotheose van dit project is een voorstelling, gemaakt door de kinderen, voor ouders en externen, zodat ook zij het kind kunnen ondersteunen om in hun vrije tijd het Nederlandstalig vrije tijdsaanbod te zien als een kans om zich te ontspannen.

educatieve activiteiten

stap 1: Bewustmaking van het probleem

de kinderen houden een vrijetijdsdagboek bij. Uit de bespreking blijkt dat ze in hun vrije tijd te weinig in contact komen met het Nederlands en dat ze niet steeds hun vrije tijd zinvol benutten. De meesten zien het Nederlandstalig vrije tijdsaanbod niet als een kans om zichzelf te ontspannen.

stap 2: Belevingsfase

Op zoek naar mogelijke oplossingen: de kinderen gaan na welke vrije tijdsactiviteiten kunnen vervangen worden door Nederlandstalige. Via workshops laten externe begeleiders hen allerlei oplossingen beleven: zich aansluiten bij een Nederlandstalige vereniging, een 'verenigingendag' met standjes waarop ze meedoen aan voetbal, judo, muziek- en theaterschool, kijken naar de Nederlandse tv, in het Nederlands surfen op het internet en spelletjes spelen, Nederlandstalige muziek beluisteren en liedjes zingen, Nederlandstalige lectuur lezen.

Stap 3: keuze van een Nederlandstalige vrijetijdsactiviteit

Per klas kiezen de leerlingen hun favoriete TV-programma, dat ze in een volgende fase zullen dramatiseren.

Stap 4: een musicalstuk maken

De fragmenten van het tv-programma worden besproken met de kinderen. Ze schrijven het scenario, bedenken de juiste muziek erbij, maken het passende decor en erbijhorende kledij en beelden uit. Na een toonmoment aan de andere klassen volgt er een bijsturing en tenslotte wordt de musical vertoond aan een groot publiek in de theaterzaal 'De Kriekelaar'.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	BSGO De Buurt Groenstraat 136 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/217.18.58 Fax 02/223.11.89 Dir.groenstraat@scarlet.be
contactpersoon	Hans Vanmarsenille

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Het verhaal van de geheimzinnige doos

doelstellingen

Investeren in de schooltaal. D.m.v. het project wil men taal laten leven als communicatiemiddel en als een aangenaam gebeuren.

educatieve activiteiten

vanaf de 3de kleuterklas wordt een verhaal gemaakt waarbij elke klas zijn hoofdstuk uitwerkt. Elke leerling krijgt een taak: scenarioschrijver, illustrator, muziek, uitnodigingen maken ...

de 3de kleuterklas beeldt het verhaal uit via levensechte materialen; de leerlingen van de 1ste graad vertellen het verhaal via prenten en afbeeldingen; de leerlingen van de 2de graad vertalen hun verhaal in foto's op T-shirts i.s.m. Kuregem net; de leerlingen van de 3de graad maken een video in samenwerking met Kuregem net en MAKS.

Er wordt een slothappening gehouden waarop ouders uitgenodigd worden.

tijdstip	schooljaar 2007-2008
organisator	Gesubsidieerde Vrije Basisschool Voorzienigheid Georges Moreaustraat 104 1070 Brussel (Anderlecht) Tel. 02/523.30.38 Fax 02/523.39.69 voorzienigheidsscarlet.be
contactpersoon	Sonia Vlogaert

taalvaardigheidsonderwijs

basisonderwijs

De uitleentas

doelstellingen

Het hoofddoel van de uitleentas is de leerlingen in contact te houden met het Nederlands, zodat een terugval van hun lees-, spreek-, luister-, schrijf- en rekenvaardigheid beperkt blijft, en de taalvaardigheid op peil te houden. De school beoogt eveneens een actieve samenwerking met de ouders in functie van taalvaardigheidsonderwijs.

educatieve activiteiten

De uitleentas bevat een reeks van 8 verhalende boeken (één boek per week). De leerlingen kiezen de boeken zelf uit een op hun niveau afgestemde selectie. De tas bevat ook boekenfiches: één fiche per boek met keuzeactiviteiten voor verdere verwerking en een vragenlijst die peilt naar de inhoud van het boek. In het schooljaar zijn de leerlingen reeds vertrouwd met het werken met boekenfiches, die opgenomen worden in hun persoonlijk leesdossier. In de vakantie wordt dit voortgezet en bij het begin van het nieuwe schooljaar bespreken de leerlingen de boeken met elkaar en vergelijken ze hun antwoorden en oplossingen. De leerkracht houdt de leesdossiers bij en stemt haar aanbod af op het niveau van de individuele leerling.

Leerlingen met rekenmoeilijkheden ontvangen naast leesboekjes ook een mapje met op maat gemaakte rekenoefeningen.

Verder is er een programmaboekje waarin de Nederlandstalige TV- programma's, adressen van websites met Nederlandstalige spelletjes, een lijst van Brusselse bibliotheken en adressen van Nederlandstalige speelpleinwerkingen en jeugdorganisaties opgenomen zijn. De leerlingen hebben het persoonlijk e-mailadres van de leerkracht om indien nodig de gepaste feedback te krijgen.

Naast wat schoolmaterialen bevat de tas ook een evaluatieformulier voor de leerlingen en voor hun ouders.

tijdstip	schooljaar 2007-2008	
organisator	BSGO De Goudenregen Frans Vervaeckstraat 47 1083 Brussel (Ganshoren)	
	Tel. 02/421.54.00	Fax 02/420.00.04
	ls.ganshoren@rago.be	
contactpersoon	Veerle Dierick	

taalvaardigheidsonderwijs

basisonderwijs

Beluister eens een boek !

doelstellingen

- op een speelse, laagdrempelige, creatieve en interactieve wijze bijdragen tot de Nederlandse taalontwikkeling, taalgevoeligheid en taalbeleving van de Nederlandstalige, anderstalige en meertalige leerlingen en ouders
- ondersteuning geven aan de vele kans- en taalarme gezinnen om het taalniveau van de kinderen te verbeteren
- door het aanbieden van een assortiment boeken met luister-CD, de kinderen van de kleuterklassen en van de 1ste en de 2de graad van het lager onderwijs, en hun ouders de kans geven om ook thuis te genieten van verhalen die aan bod kwamen in de klas. Zo kan het project een zinvolle aanvulling zijn bij de OETC- en OKAN- projecten op school.
- met het betrekken van leerkrachten, ouders en leerlingen het project een bredere ingang doen vinden bij de ouders en leerlingen van de doelgroep
- voor het inspreken van de teksten ook een beroep doen op de leerlingen van de 3de graad, die al ervaring hebben met het tutor- en partnerlezen, en met de toepassingen in het hardop lezen van teksten of tekstfragmenten
- het project eventueel uitbreiden naar de ouders die via Brusselleer Nederlandse les volgen op de school
- het bibliotheekbezoek van de leerlingen en de ouders bevorderen

educatieve activiteiten

- in de kleuterklassen wordt een bibliotheekwerking uitgewerkt zodat de kinderen wekelijks een boekje naar huis kunnen nemen. De klasbibliotheek wordt hiervoor uitgebreid, met materiaal dat past binnen de klaswerking. De keuze van het concrete materiaal gebeurt in overleg tussen de kleuterleidsters en de VBB- coördinator
- Tijdens de week gebruikt men regelmatig de luisterboekjes in de luisterhoeken en tijdens de vertelmomenten. Om de leeshonger van de leerlingen aan te scherpen, worden in het 1ste leerjaar boekjes ingesproken die aansluiten bij de leesmethode (in de mate van het mogelijke door de leerlingen van de 3de graad). De keuze van de boekjes voor het 2de leerjaar en de 2de graad gebeurt in overleg met de VBB- coördinator. Vanaf het 3de leerjaar is het niet meer nodig om voor iedereen luisterboekjes te voorzien.
- De selectie van de doelgroepleerlingen en van het materiaal zij aangeboden krijgen, gebeurt in overleg met het zorgteam en met de VBB- coördinator
- de school wenst de leeshonger van de kinderen aan te scherpen door zoveel mogelijk externen zoals schrijvers en/of voorlezers uit te nodigen
- de samenwerking met de bibliotheek van Etterbeek, momenteel beperkt tot de lagere school, kan uitgebreiden naar de kleuters. In samenwerking met SOW en Brusselleer kunnen ouders tot bibliotheekbezoek aangezet worden
- de ouders krijgen informatie over het project tijdens een algemene oudervergadering, open klasmomenten en informele contacten.

tijdstip schooljaar 2007-2008
organisator Lutgardisschool
Generaal Fivestraat 38
1040 Brussel (Etterbeek)
Tel. 02/649.57.20 Fax 02/649.57.20
directie@lutgardisschool.be
contactpersoon Luc Verbanck

taalvaardigheidsonderwijs

basisonderwijs

Het boekie-monster

doelstellingen

- het hoofddoel is kinderen nieuwsgierig te maken naar letters, woorden, boeken en verhalen om zo het leesplezier en de leesbevordering te vergroten
- de taalontwikkeling en de creatieve vaardigheden bevorderen door op een speelse, creatieve en muzische manier met boeken om te gaan
- door extra aandacht aan lezen en voorlezen (zowel in hun moedertaal door ouders die het Nederlands niet beheersen, als in het Nederlands door zij die dit wel kunnen) de taalontwikkeling bij de leerlingen bevorderen
- leerlingen actief en creatief met boeken laten omgaan, zo hun nieuwsgierigheid naar boeken aanwakken en hen plezier laten scheppen in het zelf schrijven van verhalen
- werken aan sociale vaardigheden door klasoverschrijdend te werken
- ouders betrekken en sensibiliseren voor het belang van voorlezen
- zorgen dat de positieve boekensfeer op school overslaat.

educatieve activiteiten

De activiteiten worden gespreid over het hele schooljaar. Het project komt zowel tijdens de lessen als in aanvullende educatieve activiteiten aan bod:

- op 1 september stelt het schoolteam het thema op een ludieke manier voor
- in het hele schooljaar worden er met de leerlingen leesopdrachten en leesactiviteiten georganiseerd in nauwe samenwerking met de bibliotheek. Ouders worden in de kleuterklas uitgenodigd om uit prentenboeken te vertellen. Er zijn taalgroepjes Nederlands, Frans, Turks en Arabisch
- in de jeugdboekenweek komen de leerlingen naar activiteiten van de bib
- er wordt aan een groot boek gewerkt met verhaaltjes, foto's en tekeningen
- activiteiten, onder begeleiding van schoolexterne partners:
 - o in samenwerking met Hikke Takke Toe
 - voor de 1ste en 2de kleuterklas: 'Verteldag op school', interactieve vertelsessies met suggesties om met de verhalen muzisch te werken in de klas
 - voor het 1ste en 2de leerjaar: 'Verteltochten'. Een verteller neemt de kinderen mee op een tocht vol sprookjes en verhalen, waarin kinderen de hoofdrol spelen
 - o in samenwerking met MOOSS vzw
 - voor de 3de kleuterklassen: workshop 'Haal de Muzen in de klas'. Mooss gebruikt kinderboeken als uitgangspunt voor creatieve workshops waarbij beeld, theater, dans, muziek en media aan bod komen
 - o auteurs van kinderboeken
 - voor de leerlingen van het 3de tot het 6de leerjaar worden auteurs uitgenodigd. Hun fantastische verhalen zijn de aanleiding tot creatieve opdrachten rond boeken
- ook de ouders worden betrokken:
 - o via een informatieavond in september waar het voorleesproject werd toegelicht
 - o via activiteiten van de Oudergroep en enkele vrijwilligers bv. een informatieavond van de Boekenbende
 - o ouders wegwijs maken in de Nederlandstalige bibliotheken
 - o ze worden gestimuleerd om ook thuis gezellige (voor)leeshoekjes te maken en om hun kinderen uit te nodigen om de gelezen verhalen te vertellen.

tijdstip schooljaar 2007-2008
organisator H. Hart van Maria-Instituut
Oud-Strijderslaan 61 b
1140 Brussel (Evere)
Tel. 02/705.25.65 Fax 02/726.47.23
hhmi.3250@ond.irisnet.be
contactpersoon Reinhilde Trooskens

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (BSO)

Verzorg (de) taal

doelstellingen

- de school stelt vast dat het aantal leerlingen dat kiest voor de optie 'verzorging – voeding' (weldra 'zorg en diensten') in de 2de graad BSO en voor de optie 'verzorging' (inclusief de specialisatiejaren 'kinderzorg' en 'thuis- en bejaardenzorg') in de 3de graad BSO gestaag stijgt
 - rekening houdend met het enorme tekort aan verzorgenden, zorgkundigen, kinderverzorgers en thuis- en bejaardenhelpers – ook in het Brussels hoofdstedelijk gewest – is deze stijging positief. De toename is grotendeels het gevolg van een toename van het aantal allochtone leerlingen en deels van het aantal anderstalige nieuwkomers. Deze interesse van de allochtone gemeenschap voor de personenverzorgsector is goed omdat in een multiculturele grootstad de personenverzorging niet enkel door autochtonen verstrekt zou worden. Het is evident dat de toenemende veroudering van de 'nieuwe Brusselaars' best ook kan opgevangen worden door allochtone thuis- en bejaardenhelpers en verpleegkundigen
 - toch stelt de instroom van anderstalige leerlingen ook nieuwe uitdagingen:
 - veel leerlingen bieden zich in de opties 'verzorging – voeding (2de graad)' en 'verzorging (3de graad)' aan omdat ze later kinderverzorger willen worden. Ondanks hun sterke motivatie haken ze zonder kwalificatie voortijdig af of geraken in het 7de leerjaar 'thuis- en bejaardenzorg' verzeild. Deze uitval is echter enkel en alleen het gevolg van de opgelopen taalachterstand. Immers, de voorbije jaren is de opvoedkundige component binnen de opleiding 'kinderverzorging' meer en meer op de voorgrond getreden en heeft deze de verzorgende component ietwat naar een tweede plaats gedrongen. Kinderverzorgers moeten immers een deel van de opvoedende rol van de ouders kunnen overnemen. En uiteraard neemt de taalvaardigheidsvorming een belangrijke plaats in binnen deze opvoedkundige component. Deze toekomstige kinderverzorgers zullen de toekomstige peuters de Nederlandse taal moeten aanleren. Of nog: anderstalige kinderverzorgers zullen anderstalige peuters de schooltaal moeten aanleren. Voorwaar een enorm moeilijke opdracht!
- Nochtans is bij een verdere gewenste en aangekondigde uitbreiding van de Nederlandstalige kinderopvangmogelijkheden te Brussel een toename van het aantal kinderverzorg(st)ers meer dan wenselijk. Het is voor de secundaire school dan ook een ware uitdaging om deskundige – maar ook taalvaardige – kinderverzorg(st)ers op te leiden;
- hoewel heel wat anderstalige leerlingen over voldoende empathie beschikken voor het verzorgen van de zorgvragers en dus goede evaluatiescores behalen voor het verzorgend handelen, mislukken ze in het rapporteren ervan. Dit is zo voor de leerlingen van de specialisatiejaren 'kinderzorg' en (vooral) 'thuis- en bejaardenzorg'. Nochtans stappen heel wat zorgkundigen na hun secundaire studies van 'thuis- en bejaardenhulp' naar de optie 'verpleegkunde' van het hoger beroepsonderwijs. En uiteraard is ook hier een correcte rapportering een noodzakelijke competentie
 - de school wil de leerlingen op vrijwillige basis verder een remediërend taalactiverend buitenschools programma aanbieden zodat ze hun ambities waar kunnen maken en vooralsnog taalvaardige kinderverzorgers, thuis- en bejaardenhelpers en verpleegkundigen kunnen worden

- de school wil de leerlingen van de bovenstaande BSO-opties in het studiegebied van de personenzorg de mogelijkheid geven om op woensdagnamiddag een taalactiverend programma te volgen. De leerlingen kunnen hierbij kiezen tussen drie taalactiverende activiteiten die verzorgd worden door leraren, studenten van de lerarenopleiding en gepensioneerde verpleegkundigen, verzorgenden en leraren. De taalactiverende activiteiten, wekelijks van 13u. tot 15.30u., beogen een woordenschatuitbreiding, een taalsterker expressief handelen en een correct rapporteren.

educatieve activiteiten

De school wil de toekomstige kinderverzorgers en zorgkundigen, op vrijwillige basis, een aanvullend remediërend taalactiverend programma aanbieden buiten de lessen. Dit betekent niet dat er in het lesgebeuren onvoldoende aandacht zou zijn aan deze taalactivering. Dit programma wil dan ook enkel een aanvulling zijn bij de schoolse taalactivering zodat een veel groter aantal leerlingen hun studieroom kunnen waarmaken en succesvol hun studies voor kinderverzorging of voor thuis- en bejaardenhulp en verpleegkundige met succes kunnen beëindigen. Dit project behoort dan ook geenszins, noch inhoudelijk noch wat de methodiek betreft, tot het basisschoolprogramma. Dit programma omvat een individuele remediëring van educatieve activiteiten die:

- een uitbreiding van de woordenschat beoogt. Men wil de kinderverzorgers de noodzakelijke woorden aanleren die aan peuters moeten aangeleerd worden doorheen allerlei spelactiviteiten. Hier wordt er gebruik gemaakt van bestaand (elektronisch) materiaal en worden er daarnaast ook zelf materialen ontwikkeld. Zo heeft bv. uitgeverij De Boeck uitgaven die gebruikt kunnen worden bij het werken aan het versterken van de taalvaardigheid in de praktijk en in de omgang met zorgvragers.
- het verruimen van het expressief vermogen beoogt. Het is belangrijk dat de leerlingen zeker bij kinderen en ook bij bejaarden voldoende taalsterk kunnen animeren. Hierbij worden o.a. taalactiveringsprogramma's, die gebruikt worden in kinderdagverblijven en kleuterklassen (Dag Jules, Hup Jules, Doen Jules, Kijk Jules,...) aangewend. Aan de hand van vertelplaten wordt het vaardig vertellen van verhalen en het aanleren van zowel kinderversjes en -liedjes als gedichten en liedjes uit de oude doos verder ingeoeffend. Ook rollenspelen zullen geoeffend worden en uiteraard zal ook de poppenkast (dialogen met handpop Jules en vingerpopjes) hierbij gebruikt worden. Hier komt ook een verdere training van de communicatievaardigheden aan bod. De verbale communicatie wordt (met de camera of recorder) geregistreerd en met de leerlingen besproken
- het deskundig rapporteren beoogt. Toekomstige zorgkundigen moeten een verstaanbaar rapport kunnen opstellen, wat voldoende schrijfvaardigheid vereist. In deze training worden steloefeningen gemaakt, tekstballonnen aan de hand van een beeldverhaal, aan de hand van foto's een verslag uitbrengen van een gebeurtenis ... Om de leerlingen nog meer te motiveren voor deelname aan dit taalprogramma bespreken van bij de aanvang een kinderverzorger en een zorgkundige met hen het belang van taalgebruik in het kinderdagverblijf of bij de ouderen. Door het luisteren naar schrijvers van kinderboeken raken ze hopelijk nog meer gemotiveerd om aan hun taalachterstand te werken. Ze nemen immers ook deel aan de 'Week van het Boek'. Tenslotte wordt er met hen een kinderverhaal met tekeningen gemaakt dat ze vervolgens brengen bij de kinderen van een kinderdagverblijf. Ook voor de bejaarden wordt een verhaal geschreven dat voor de slechtienden ingesproken wordt op band.

tijdstip	schooljaar 2008-2009	
organisator	Sint-Guido-Instituut	
	Dokter Jacobsstraat 67	
	1070 Brussel (Anderlecht)	
	Tel. 02/521.60.10	Fax 02/527.12.36
	directie@sgi-anderlecht.be	
contactpersoon	Piet Vandermot	

taalvaardigheidsonderwijs

secundair onderwijs (ASO)

GRENZEN: de wereld om je heen

doelstellingen

- stimuleren van het zelfstandig begeleid leren en het projectmatig werken
- leerlingen van veelal allochtone origine creatief met de Nederlandse taal aan de slag laten gaan. Op een attractieve wijze de leerachterstanden wegwerken bij taalzwakkere jongeren
- het promoten van de Nederlandse taal in een Brusselse omgeving. De Nederlandse taal toegankelijker maken voor anderstaligen, die het Nederlands vaak als een saaie schooltaal zien. Jongeren trots leren zijn dat ze het Nederlands goed beheersen
- voor Nederlandstalige leerlingen: optimaliseren van het Nederlands door middel van boeiende en verrijkende taalactiviteiten

educatieve activiteiten

- de drie klassen met als keuzevak 'project' krijgen 2 uur per week extra taalondersteuning in de projectklas. Twee leerkrachten coachen de leerlingen in de klas. Er wordt gewerkt met het materiaal van Steunpunt GOK (Sesam) en Nascholing Brussel (Meer dan één taalbeschouwing)
- er wordt gedurende het hele schooljaar rond thema's gewerkt: de zee, de wereld om je heen, sprookjes, ... Twee leerkrachten begeleiden de leerlingen om zich er in te verdiepen, dit met behulp van alternatieve werkvormen zoals presentaties, rollenspel, toneel, groepswork, ...
- daarnaast vinden geregeld 'taalrijke' workshops plaats, begeleid door schoolexterne partners; ze kaderen binnen de thema's. De Nederlandse taal staat centraal. Enkele voorbeelden van workshops: 'de wereldreiziger' door Jan Mampaey, 'creatief schrijven' door auteur Jan Van Callie (Stichting Lezen) en 'sprookjes' door improvisatietheater Jonna

tijdstip schooljaar 2008-2009
organisator Hoofdstedelijke Atheneum Karel Buls
 Bonekruidlaan 88
 1020 Brussel (Laken)
 Tel. 02/266.11.00 Fax 02/266.11.18
 sandra.denies@brunette.brucity.be
contactpersoon Sandra De Nies

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (ASO)

Van Esperanto tot utopia

Doelstellingen

- de leerlingen een grotere taalvaardigheid Nederlands leren verwerven in een actuele sociale context, hen interactieve, communicatieve en probleemoplossende vaardigheden in het Nederlands leren ontwikkelen en hen oefenen in sociale weerbaarheid
- m.b.t. etnische diversiteit en gelijkwaardigheid de leerlingen inzicht bijbrengen in kennis en hen hun meningen laten verwoorden, hen kennis bijbrengen van kind- en mensenrechten en die kennis zinvol toepassen
- via beeldend materiaal de leerlingen taal en cultuur leren verkennen, hen opgezochte informatie over de tweede wereldoorlog leren verwerken in gidsbeurten
- de leerlingen opvoeden tot burgerzin, hen leren samenwerken; hen leren leren door het opzoeken en verwerken van informatie om ze door te geven aan leeftijdsgenoten en volwassenen
- strategieën inzetten om hun taalleerproces autonoom en in groep te evalueren en bij te sturen
- vergelijken hoe in de eigen cultuur en in andere culturen informatie gebracht wordt bij intergroeps- en massacommunicatie.

educatieve activiteiten

Het hele schooljaar 2008-2009 is Berlijn als grootstad met al haar facetten de rode draad in en buiten de lessen.

De leerlingen bereiden het programma voor door een stadsplan te maken en in het kader van hun gidsbeurten te Berlijn informatie te verzamelen over verschillende locaties (oriëntatietocht, Joods museum, Checkpoint Charlie, restanten van de Muur, de stations, Sachsenhausen, Reichstag, Brandenburger Tor, St.- Hedwigskathedraal, de Dom, Pergamon, Theater des Westends, Kollwitzmuseum, Europacenter, Berliner Unterwelt, Sony Center, Potsdammer Platz, Staatsopera ...).

De leerlingen vertrekken vanuit hun leefwereld en worden via groepsopdrachten vertrouwd gemaakt met de thema's. In elke groep van 9 leerlingen is er één die als gids elk onderwerp zal toelichten aan de andere acht. Ook zijn er telkens opdrachten in het kader van communicatie en samenwerking gekoppeld aan de uitstappen. Ze maken een planning voor de volgende dag, ze schrijven elke dag een verslag over hun ervaringen, klasseren foto's en houden een logboek bij. 's Avonds zijn er taalspelletjes en steken de leerlingen een quiz ineen met vragen over wat de gidsen vertelden.

In de rest van het schooljaar bespreken de leerlingen hun ervaringen, maken ze een krantje en powerpointpresentatie, ze vertellen hun ervaringen op de opendeurdag, maken een vakantiebrochure, schrijven een kritisch artikel en stellen vragen op voor een enquête.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Lyceum Martha Somers Brussel K. Bogaerdstraat 4 1020 Brussel (Laken) Tel. 02/474.06.00 Fax 02/478.32.86 Ka.Laken@rago.be
contactpersoon	Nadia De Couvreur

taalvaardigheidseducatie

volwassenenonderwijs

Zo speel je Nederlands

Doelstellingen

- de in cursussen aangeleerde uitdrukkingen en taalhandelingen gebruiken in een theatrale context waardoor de theaterwerkvorm een springplank is voor het gebruik van het Nederlands in de realiteit
- via de theaterwerkvorm de vlotheid en de uitspraak in het Nederlands verbeteren
- het belang van klemtonen en zinsritme leren en dit in praktijk kunnen brengen
- spreekangst leren overwinnen
- kennismaken met de Hoofdstedelijke Bibliotheek, de Markten, Passaporta, ...
- op een plezierige en creatieve manier met het Nederlands omgaan.

educatieve activiteiten

Fase 1 (tijdens de lessen van januari tot juni 2009)

Het aanbod van de school bestaat uit 8 modules, van niveau beginners tot niveau gevorderden. Een kerngroep van leerkrachten werkt voor elke module een aantal taalhandelingen uit tot een oefening in dramatische expressie. Hiervoor is een standaardstappenplan ontwikkeld. Om dit plan en de dramatische werkvormen uit te werken wordt een beroep gedaan op Wisper. De kerngroep van leerkrachten geeft in een workshop op woensdagvoormiddag het concreet ingevulde stappenplan door aan de andere leerkrachten.

Fase 2 (buiten de lessen van 3 maart tot 19 mei 2009)

O.l.v. een professionele regisseur wordt op basis van taalhandelingen gewerkt naar een toneelvoorstelling. De deelneming van de cursisten op vrijwillige basis. Afhankelijk van hun aantal worden dit toneelstukjes van een kwartier of een langer stuk. Er wordt 6 woensdagvoormiddagen gerepeteerd. De voorstelling(en) worden gebracht op 19 mei bv. in het kader van 'Broodje Brussel', bv in de HOB, op school, Passaporta, De Markten.

tijdstip	schooljaar 2008-2009		
organisator	CVO Lethas Brussel		
	Roupplein 15		
	1000 Brussel		
	Tel. 02/514.25.00	Fax 02/511.81.84	
	Mark.demeyer@lethas.be		
contactpersoon	Luc Verbrugge		